

«Γάμος και Θεία Λειτουργία»

του Παναγιώτη Σκαλτσή

* * *

Στην εργασία αυτή, η οποία υποβλήθηκε ως διδακτορική διατριβή στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας και διαιρείται σε τρία κεφάλαια, διερευνάται η ιστορική πορεία σύνδεσης Γάμου και θείας Λειτουργίας απ' αρχής έως τον Θ' αιώνα (Α' κεφ.), από τον Θ' έως τις αρχές του ΙΘ' (Β' κεφ.) και κατά τη σύγχρονη εποχή (Γ' κεφ.). Παρουσιάζεται επίσης η θεολογική σημασία της σύνδεσης του Γάμου με τη θεία Ευχαριστία.

Ειδικότερα στο Α' κεφ. εκτίθενται οι ιστορικές προϋποθέσεις του χριστιανικού Γάμου (Ελληνορωμαϊκός κόσμος, Παλαιά και Καινή Διαθήκη) και η εξέλιξη της Ιερολογίας έως τον Θ' αιώνα. Επισημαίνεται ο από αρχαιοτάτων χρόνων θρησκευτικός χαρακτήρας του Γάμου και εντοπίζονται τα στοιχεία και οι επιδράσεις της ελληνικής, ρωμαϊκής και ιουδαϊκής γαμήλιας τελετής στο τυπικό του εκκλησιαστικού Γάμου. Με βάση δε τις μαρτυρίες των πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων, των κανόνων και άλλες άμεσες και έμμεσες μαρτυρίες αποδεικνύεται ότι η Εκκλησία ουδέποτε έπαψε να θεωρεί το Γάμο μυστήριο και ως εκ τούτου να τον ευλογεί και να τον τελεί σε συνάφεια με τη θεία Ευχαριστία.

Στο Β' κεφ. ερευνώνται τα χειρόγραφα και οι άλλες μαρτυρίες που παρουσιάζουν την εξελικτική πορεία της ιερολογίας του Γάμου από το τέλος του Η' - αρχές Θ' αιώνα (Βαρβερινός κώδικας 336) έως το ΙΘ' αιώνα, την αρχική σύνδεση της ακολουθίας με την κοινωνία Προηγιασμένων ή με τη θεία Λειτουργία, τις επιδράσεις της βασιλικής στέψης στην ακολουθία του εκκλησιαστικού Γάμου, την ιστορική θεμελίωση και θεολογική ερμηνεία των γαμήλιων συμβόλων, και τέλος την αποσύνδεση του μυστηρίου από τη θεία Ευχαριστία.

Στο Γ' κεφ. εξετάζεται η σημερινή μορφή της ακολουθίας του Γάμου και αναλύονται οι προτάσεις και προσπάθειες ανασύνδεσης του Γάμου με τη θεία Λειτουργία που έγιναν τα τελευταία χρόνια και ανακρίνονται από θεολογικής, τελετουργικής και πρακτικής πλευράς. Επισημαίνεται επίσης και το ποιμαντικό ενδιαφέρον της σύνδεσης του Γάμου με τη θεία Λειτουργία, αφού κάτι τέτοιο δε μπορεί να γίνει χωρίς τη σωστή προετοιμασία των μελλονύμφων και την καλλιέργεια ευχαριστιακού-εκκλησιαστικού ήθους στους πιστούς και κυρίως στη νεολαία.-